

Karierno svetovanje za prihajajoče čase

... Kariera vedno bolj predstavlja posameznikovo celotno življenjsko pot, ne le pot na področju dela. Označuje njegovo popotovanje v različne smeri, odvisno od sprememb v okolju. Obdobja v karieri lahko zaznamuje pretežno delo, pretežno izobraževanje oziroma kombinacija obojega ali obdobje posevečanja družini. ...

Dejavniki izbire poklica

... Utemeljenost karierne orientacije na osebnem in socialnem razvoju posameznikov predstavlja pomemben temelj, da bodo mladi brez izgube stika s samim seboj in s svojo socialno identiteto opolnomočeni sledili sodobnim gospodarskim trendom in jih, še pomembnejše, tudi aktivno (so)kreirali. ...

Približevanje pletarstva osnovnošolcem

... Prav je, da otroci razvijajo tudi tehnične veščine, raziskujejo svoje okolje in preteklost, prisluhnejo zgodbam svojih staršev in starih staršev ter tako ohranjajo izročilo. S tem, ko ga poznajo, ko poznajo svojo domovino, kulturo in zgodovino, bodo do tega vzpostavili tudi odnos, povezanost, morda celo ljubezen. ...

Vzgojna razsežnost odnosov

... Pozitivno ozračje v vrtcu ima učinke, ki presegajo le kontekst vrtca in vplivajo na osebno življenje vpletenih. Zdi se, da imajo empatični in sodelovalni odnosi ter ozračje zaupanja, ki ga vsi skupaj soustvarjajo, preoblikovalno in središčno vzgojno vrednost za celotno vzgojno skupnost: vzgojitelje, otroke in starše. ...

Učenje tujega jezika z dodano vrednostjo

... Vsaka učna ura je sestavljena iz številnih različnih dejavnosti, pri katerih morajo biti aktivni predvsem učenci. V veliko pomoč nam je sodobna tehnologija, ki jo z veseljem uporabljamo. Slovnične vaje in vaje za besedišče so veliko bolj zanimive, če jih učenci rešujejo kar na interaktivni tabli. ...

Uvodnik

3 *Silvo Šinkovec: Na valovih morja*

V žarišču: Vprašanja poklicne orientacije

- 5 *Simona Kustec, Andreja Barle Lakota: Vrednote, vzgoja, izobraževanje in država*
- 7 *Barbara Gogala: Karierno svetovanje za prihajajoče čase*
- 9 *Danijela Makovec Radovan: Poklicna/karierna orientacija*
- 11 *Klaudija Šterman Ivančič, Urška Štremfel: Dejavniki izbire poklica*
- 13 *Andreja Dobrovoljc: Pomen svetovalne podpore za odrasle*
- 15 *Boris Salobir: Specializacija poklicev v rudarstvu*

Naš pogovor

- 17 *Silvo Šinkovec: dr. Bojan Cvelfar: Preteklost ni nikoli preteklost*
- 20 *Saša Slavković: Dar*

Biti vzgojitelj

- 21 *Nika Bracovič Blatnik: Pozitivna avtoriteta*
- 23 *Dragica Motik: Janez Gregor Dolničar (1655–1719)*
- 25 *Helena Kregar: Živeti s kulturno dediščino danes za jutri*

Vzgojni načrt

- 27 *Erika Ašič: Približevanje pletarstva osnovnošolcem*
- 29 *Rok Kastelic: Domoljubje v učnih načrtih za zgodovino in geografijo*

Starši

- 31 *Tone Kores: Vzgoja – primarna odgovornost in dolžnost staršev*

Področja vzgoje

- 33 *Milček Komelj: Barvita magičnost ustvarjalnega življenja*
- 35 *Petra Krulc: Mentorstvo in obratno mentorstvo*
- 37 *Andreja Snoj Keršmanc: Vzgojna razsežnost odnosov*
- 39 *Mojca Kregar: Iz objema kalijo besede*

Duhovni izziv

- 41 *Tanja Povšnar Vrečar: Le pogum, vstani ... ostani vzgojitelj!*

Izkušnje

- 42 *Jana Bele Lutman: Učenje tujega jezika z dodano vrednostjo*
- 44 *Ester Pečarič: Sprostitvene tehnike za najmlajše*
- 46 *Ana Slapar: Aktivna matematika*

47 Bralni namig

48 Iz življenja DKPS

50 Napovedni koledar

51 Summary

52 Letno kazalo

54 Nova spoznanja

Vrednote, vzgoja, izobraževanje in država

■ **Simona Kustec**, prof. dr., je redna profesorica političnih znanosti na *Fakulteti za management* na *Univerzi na Primorskem*. Bila je ministrica za izobraževanje, znanost in šport RS (2020–2022) ter predsedujoča *Svetu EU za izobraževanje, raziskovanje, mladino in šport* (2021).

■ **Andreja Barle Lakota**, dr., je sociologinja z dolgoletnimi izkušnjami na področju oblikovanja šolske politike.

Vprašanja, kaj je prav in kaj narobe, kaj dobro in kaj slabo, kdo ima prvo in kdo zadnjo besedo, zakaj nekaj smemo in nečesa ne, nas spremljajo od prvega trenutka, ko se začnemo zavedati sebe in ljudi, ki nas obdajajo. O tem nam v najbolj zgodnjem obdobju našega življenja govorijo drugi, v kasnejših obdobjih pa se z lastnim razvojem praviloma najprej začnemo spraševati, zakaj pa bi meni ravno oni govorili o tem, kasneje pa, kaj pa oni sploh vedo, jaz bom zase že vedel in povedal. Ti 'oni' so seveda drugi: od staršev, sorojencev, sorodnikov, prijateljev, znancev, sodelavcev do vzgojiteljev in učiteljev. Ko nam o vsebinah, povezanih s 'prav in narobe' ter 'dobro in slabo', govorijo slednji, naj bi tega ne počeli v lastnem, ampak v imenu delovnih nalog institucij, kjer so zaposleni – torej vrtcev in šol. Zato tudi v tem prispevku nekaj misli o vrednotah ter njihovem mestu v javnem sistemu vzgoje in izobraževanja, ki ga pri nas v sodelovanju s stroko usmerja država.

Mladi in bivanjska praznina sodobnega časa

Spraševanje o lastnem bivanju je človekova sposobnost, saj se ljudje od drugih bitij razlikujemo po tem, da svojo lastno eksistenco postavljamo pod vprašaj (Heidegger, 2005). Prav to spraševanje je bistveno za izpolnjevanje življenja, in če postane vsesplošno, je skoraj gotovo, da se je nekje zataknilo. Kot pravi Eagleton (2009), je za današnji čas značilna skoraj izključna instrumentalnost, ki jo označuje način življenja, posvečen moči, dobičku in zagotavljanju materialnega preživetja, ne pa krepitvi medčloveškega sodelovanja in solidarnosti. Zaradi tega gre po njegovem mnenju tudi v družbi ter politični sferi bolj za gospodarjenje in manipulacijo kot pa za družno ustvarjanje skupnega življenja. Moralnost vse bolj postaja stvar zasebnosti.

Logična posledica takšnih življenjskih pogojev je nihilistično spraševanje o smislu življenja, tesnoba, ki se pri mladih in šolajočih se kaže v iskanju lastne poti v življe-

nju, prežete z občutki odtujenosti od resničnega življenja, in v nezmožnosti šole, da bi mlade umsko prebudila. Vse to je v

pogovorih z mladimi še pred obdobjem epidemije koronavirusa v pogovorih znanaval Galimberti (2019) in pokazal, kako se je na papirju in v besedah deklarirana skrb za otroke in mlade v praksi sprevrgla v svoje nasprotje in še bolj ločila mlade od že sicer odtujenega sveta odraslih. Potisnila jih je v položaj čakajočih na odraslost (Beck, 2009), v še močnejšo odvisnost od volje starejših, pokroviteljski protekcionizem, paralizirala v zmožnosti soustvarjanja lastne prihodnosti v 'odčaranem svetu' (Weber, 2015). Z eno besedo, mlade je pripeljala do točke lastne bivanjske praznine. V sistemu, v katerem so mladi postavljeni pred nenehne zahteve po uspehu, a so hkrati zaradi pretiranega protekcionizma ohromljeni za suverene odzive nanje, jih poudarjeni individualizem in osebna avtonomija, namesto da bi jih hrabrila,

Foto: Alenka Veber